

SKATTEMINISTERIET

Samlenotat vedrørende: Forslag til Rådets afgørelse om brug af informationsteknologi på toldområdet ST 5903/09

Nyt notat.

KOM -dokument foreligger ikke

Resumé

Det tidligere franske formandskab fremsatte den 11. november 2008 forslag til rådsafgørelse om ændringer til CIS-konventionen om brug af informationsteknologi på toldområdet af 26. juli 1995. Endvidere foreslås enkelte tilpasninger til databasen til CIS (kaldet FIDE). Formålet med forslaget er at skabe ensartethed i informationsanvendelsen under 1. og 3. søjle-samarbejdet i EU. Forslaget til rådsafgørelse er sat på rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 30. november 2009 – 1. december 2009 med henblik på vedtagelse.

1. Baggrund

Formålet med forslaget er at skabe ensartethed i informationsanvendelsen under 1. og 3. søjle-samarbejdet i EU med henblik på at bidrage til forebyggelse, efterforskning og retsforfølgning af alvorlige overtrædelser af nationale love.

Toldinformationssystemet/CIS består af to databaser én vedrørende 1. søjle, der er reguleret af forordning 766/2008, og én vedrørende 3. søjle, der er reguleret af CIS konventionen. Bestemmelserne i de to regelsæt er parallelle.

Forslaget til Rådsafgørelse skal ses i sammenhæng med de opdateringer, der blev vedtaget i forordningen 515/97. På den måde skabes overensstemmelse i informationsudvekslingen mellem 1. og 3. søjle samarbejdet i EU.

Ændringsforslaget til forordning 515/97, dvs. søjle 1 (vedtaget som forordning 766/2008), blev forelagt Folketingets Europaudvalg forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 23. juni 2008 til forhandlingsoplæg.

Nu er forslaget til rådsafgørelse om tilsvarende ændring af CIS- konventionen sat på dagsordenen på rådsmødet den 30. november 2009 til vedtagelse.

CIS - konventionen indeholder det retlige grundlag for medlemsstaternes etablering og anvendelse af CIS under 3. søjle samarbejdet. Formålet med CIS (3. søjle) er at styrke toldmyndighedernes samarbejde vedrørende kontrol med narkotika og ulovlige varer,

hvorimod alle legale vareførsler er omfattet af EF samarbejdet (søjle 1.)

CIS under 1. og 3. søjle er en lille del af et større lukket kommunikationssystem kaldet AFIS (Anti –Fraud Information System).

Systemet hjælper de kompetente myndigheder i medlemslandene til hurtigt at udveksle oplysninger med henblik på forebyggelse, efterforskning og retsforfølgning af alvorlige overtrædelser af nationale love inden for toldmyndighedernes kompetence. Systemet bidrager til en effektivisering af de kompetente myndigheders samarbejds- og kontrolprocedure.

FIDE, der er et elektronisk sagsregister på toldområdet og et supplement til CIS gør det muligt at skabe kontakt og udveksle informationer om svig mellem myndighederne i EU. Sagsregisteret indeholder ikke efterretninger eller informationer fra sagerne, kun referencer til disse.

Lissabon-traktaten

EU-samarbejdet om toldsamarbejde i relation til den illegale vareførsel har hidtil fundet sted på mellemfolkeligt grundlag inden for rammerne af TEU afsnit VI (søjle 3).

Med Lissabon-traktatens ikrafttræden overføres dette 3. søjle-samarbejde til det overstatslige samarbejde om retlige og indre anliggender efter reglerne i TEF afsnit IV (fremover tredje del, afsnit V, i ”Traktaten om Den Europæiske Unions Funktionsmåde”, TEUF).

Protokollen om Danmarks stilling, der er knyttet til Lissabon-traktaten, vil dermed finde anvendelse for det fremtidige samarbejde.

Ifølge protokollens artikel 1 deltager Danmark ikke i Rådets vedtagelse af foranstaltninger, der foreslås i henhold til TEUF, tredje del, afsnit V, og ifølge artikel 2 er ingen af de foranstaltninger, der er vedtaget i henhold til TEUF, tredje del, afsnit V, bindende for eller finder anvendelse i Danmark (”retsforbeholdet”).

Retsakter på området for politisamarbejde og retligt samarbejde i straffesager, der er vedtaget inden Lissabon-traktatens ikrafttræden, er derimod fortsat bindende for og finder anvendelse i Danmark på (på mellemfolkelig grundlag).

Med vedtagelse af rådsafgørelsen den 30. november inden Lissabon-traktatens ikrafttrædelse vil Danmark således også fremover kunne deltage i samarbejdet med de andre EU-lande om informationsudveksling på toldområdet med henblik på kontrol med narkotika og andre ulovlige varer.

2. Indhold

Rådets afgørelse er udarbejdet på grundlag af artikel 30 EU og artikel 34, stk. 2, litra a. Forslaget skal vedtages med enstemmighed.

Ifølge forslaget skal de informationer, der udveksles, kunne anvendes til strategiske og operationelle analyser, (artikel 2).

Herved vil det være muligt at udføre mere målrettede kontroller, og det vil endvidere være en stor fordel i forbindelse med planlægningen af fremtidige kontrolaktioner.

For lettere at kunne identificere en person foreslås personers tidligere efternavn og passende identifikation indsat i systemet, (artikel 4, stk. 2).

Endvidere får Europol og Eurojust begrænset adgang (læseadgang) til systemet, (artikel 11 og 12).

I databasen FIDE foreslås ligeledes at indsætte personer tidligere efternavne og adresse, for virksomheder indsættes punktafgiftsnummer og adresse, (artikel 16 stk.2).

Det præciseres, at personoplysninger i CIS, kun må kopieres til andre systemer om risikostyring i forbindelse med koordinerende aktioner på fællesskabsniveau, (artikel 21).

Endvidere foreslås, at den permanente finansiering af Toldinformationssystemet overgår til Fællesskabets budget, (artikel 30).

Forslagets (artikel 25) lægger op til, at tilsynsmyndigheden for CIS fortsat varetages af Den Fælles Tilsynsmyndighed (JSA).

Forslaget lægger op til at den nuværende ordning vedrørende tilsyn bibeholdes, dvs. Den Fælles Tilsynsmyndighed (JSA) fortsætter tilsynet med CIS under 3. søjle (artikel 25) og der indsættes en ny artikel (artikel 26), hvoraf det fremgår, at Den Europæiske Tilsynsførende for Databeskyttelse (EDPS) fører tilsyn med Kommissionens aktiviteter vedrørende CIS.

3. Gældende dansk ret

I Danmark er toldsamarbejdet omkring Toldinformationssystemet (CIS) dels reguleret direkte af forordning 766/2008 (1. søjle) og dels af CIS- konventionen (3. søjle).

I forbindelse med vedtagelsen i EU blev udkastet til CIS- konventionen forelagt Folketingets Europaudvalg til forhandlingsoplæg forud for rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 20.- 21. juni 1994. Endvidere er Folketingets Europaudvalg blevet orienteret om konventionen forud for rådsmødet (økonomi og finans) 23. november 1992, samt forud for rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 9. – 10. marts 1995.

CIS – konventionen blev godkendt den 1. august 1996. Det bemærkes, at det i CIS - konventionen er anført, at Toldinformationssystemet i de enkelte medlemsstater anses for at være et nationalt register, der er underlagt nationale databestemmelser. Det er således Datatilsynet, der fører tilsyn og kontrol med brugen af systemet, hvilket også fremgår af høringssvaret fra Datatilsynet.

Toldsamarbejdet finder sted på et grundlag (bl.a. Toldlovens § 65 og Persondataloven), der er indrettet således, at det var muligt umiddelbart at opfylde forpligtelserne forbundet med konventionen. Det blev derfor ikke skønnet nødvendigt at foretage lovændring ved indgåelse af konventionen.

4. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

4.1. Lovgivningsmæssige konsekvenser

Rådsafgørelsen vurderes ikke at medføre lovgivningsmæssige konsekvenser.

Det skyldes, at de ændringer, der er gennemføres i 3. søjle samarbejdet med forslaget til rådsafgørelse alene er en videreførelse med få og mindre ændringer i den hidtidige ordning under konventionen, som ikke indebærer mere vidtgående forpligtelser og umiddelbart kan rummes inden for det grundlag som toldsamarbejdet finder sted på.

Bestemmelsen i artikel 30 om erstatning er en pendant til konventionens artikel 21, idet artikel 30 præciserer, at der ved skade forårsaget af ukorrekte oplysninger også er ansvar for skade på personer i andre EU-lande. Dvs. at en dansk person, der lider skade som følge af forkerte eller ulovlige oplysninger registreret i en anden medlemsstat kan få erstatning fra denne. Dette er ikke en ændring i forhold til artikel 21 men en præcisering i forhold til anvendelsesområdet.

Det blev i forbindelse med gennemførelsen af den oprindelige CIS konvention ikke skønnet nødvendigt at tilvejebringe et specifikt lovgrundlag for, at der kunne udbetales erstatning. Det vurderes fortsat, at der er tilstrækkelig hjemmel til at afholde et erstatningskrav under rådsafgørelsen. Det kan tilføjes, at der ikke har været sager på området.

De myndigheder, der efter rådsafgørelsen skal udpeges, er allerede udpeget i henhold til de bestående systemer.

Det er told- og skatteforvaltningen, der er ansvarlig for Toldinformationssystemet, jf. rådsafgørelsen artikel 10.

Tilsynsmyndigheden med ansvar for beskyttelse af personoplysninger, jf. art. 24, er det nuværende datatilsynet (tidligere registertilsynet).

Det kan tilføjes, at den i artikel 25 omhandlede fælles tilsynsmyndighed ikke er tillagt beføjelser til myndighedsudøvelse i Danmark, men er kompetent til at undersøge og føre tilsyn med systemets drift og anvendelse m.v.

4.2 Statsfinansielle konsekvenser

Forslaget har ikke statsfinansielle konsekvenser. Databaserne er en del af et større kommunikationssystem, som allerede er finansieret over EU's budget. Skatteministeriet oppebærer derfor ingen udgifter til drift af databaserne, men har alene ansvar for at have

almindeligt computerudstyr til rådighed, som kan benyttes til at koble op til databaserne. Forslaget om formelt at overføre den permanente finansiering til EU's budget har derfor ingen national budgetpåvirkning, ligesom indførelsen af læseadgang for Europol og Eurojust ikke skønnes at få statsfinansielle konsekvenser for Danmark.

5. Høring

Forslaget har på grund af sin begrænsede rækkevidde kun været sendt i høring hos Datatilsynet.

Det er tilsynets generelle opfattelse, at adgangen til de fælles europæiske informationssystemer, såsom Schengen-informationssystemet (SIS), Visum-informationssystemet (VIS) og Toldinformationssystemet (CIS), bør begrænses mest muligt, og at der bør udvises stor tilbageholdenhed med at anvende oplysningerne registreret i systemerne til andre formål, end de oprindeligt er indsamlet/registreret til.

Datatilsynet er positiv overfor, at EDPS varetager tilsynet med 1. søjle, og at JSA har ansvaret for 3. søjle.

6. Nærhedsprincippet

På baggrund af det allerede eksisterende samarbejde mellem medlemslandenes toldmyndigheder vurderes sagen ikke at give anledning til overvejelser i forhold til nærhedsprincippet.

7. Andre landes kendte holdninger

Det ses ikke at foreligge offentlig tilkendegivelse om de øvrige medlemsstaters holdning til forslaget.

8. Regeringens foreløbige generelle holdning

Den begrænsede adgang (læseadgang) for Europol og Eurojust medfører ikke, at oplysningerne kan bruges til andre formål end oprindeligt beskrevet, og EDPS har den nødvendige kompetence til at føre tilsyn med Kommissionens aktiviteter vedrørende CIS.

Danmark er positiv over for forslaget, der skønnes at fremme et hurtigt og effektivt samarbejde imellem medlemslandenes myndigheder inden for udveksling af informationer på toldområdet.

9. Europa- Parlamentet

Europa – Parlamentet har i sin udtalelse fokuseret på reglerne omkring databeskyttelse. Endvidere på Europol og Eurojust læseadgange i relation til CIS, herunder enhedernes anvendelse af de informationer, de får ved at foretage en søgning i systemet.

10. Specialudvalget for politimæssig og retligt samarbejde

Sagen har været drøftet på et møde i specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde den 16. november 2009.

11. Tidligere forelæggelse i Europaudvalget

Rådsafgørelsen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.